

TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS

SUOSITUS

Alle 5-vuotiaiden lääketieteellisiin riskiryhmiin kuuluvien lasten pneumokokkirokotussuositus

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
PL 30 (Mannerheimintie 166)
00271 Helsinki
Puhelin: 020 610 6000
www.thl.fi

ALLE 5-VUOTIAIDEN LÄÄKETIETEELLISIIN RISKIRYHMIIN KUULUVIEN LASTEN PNEUMOKOKKIROKOTUSSUOSITUS

Sosiaali- ja terveysministeriö on 1.1.2009 muuttanut yleisiä rokotuksia ja tartuntatautien raskaudenaikaisia seulontoja koskevaa asetusta 421/2004. Tämän muutoksen 743/2008 mukaan henkilöryhmille, joilla oman sairautensa vuoksi on selkeästi kohonnut riski sairastua vakavaan pneumokokkitautiin, annetaan pneumokokkirokotus. Asetuksen mukaisesti Terveiden ja hyvinvoinnin laitos määrittelee käytettävät rokotteet ja rokotusaiheet. Tässä suosituksessa Terveiden ja hyvinvoinnin laitos määrittelee rokotusaiheet eli käytännössä rokotusten kohderyhmät.

1 Rokottamisen perusteet

Pneumokokit aiheuttavat Suomessa vuosittain 500–800 varmistettua vakavaa infektiota. Alle 5-vuotiailla lapsilla tartuntatautirekisteriin kirjataan jopa n. 100 sairaalahoitoa vaativaa vakavaa tulehdusta vuosittain. Todellinen vakavien tulehdusten määrä lapsilla on todennäköisesti huomattavasti suurempi. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos on laajan asiantuntijatyön pohjalta suositellut kaikkien pikkulasten rokottamista pneumokokkirokotteella. Tähän liittyvä päätöksentekoprosessi on kesken sosiaali- ja terveysministeriössä.

Tiettyihin sairauksiin sairastuneilla lapsilla on kuitenkin erityisen suuri riski saada vakava pneumokokkitauti tai pneumokokkitautiin liittyvä komplikaatio. Nämä lapset ovat aikaisemminkin saaneet hoitonsa osana pneumokokkirokotuksia, mutta etenkin sairaaloissa aloitettujen rokotusohjelmien jatkaminen on avohoidossa ollut hankalaa. Sisällyttämällä alle 5-vuotiaiden riskiryhmiin kuuluvien lasten pneumokokkirokotukset kansalliseen rokotusohjelmaan, pyritään varmistamaan ja turvaamaan pneumokokkirokotusten onnistuminen.

2   *Ilmaisrokotusten kohderyhmät*

Rokotusindikaatioita ovat:

- Pernan puuttuminen tai sen huono toiminta
- Hiv-infektio
- Elinsiirron jälkitila
- Krooninen sydän- tai keuhkosairaus (ei kuitenkaan pelkkä astma)
- Likvorifisteli tai kokleaari(simpukka)-implantti
- Muu immuunipuutos esim. synnynnäiset immuunipuutokset, munuaisten vajaatoiminta, nefroot-tinen syndrooma ja taudit, joihin käytetään solunsalpaajahoitoa (syöpälääkkeet), sädehoitoa tai suuriannoksista kortikosteroidihoitoa
- Pysyvä laitushoito sairauden vuoksi

3   *Rokotteet*

Pneumokokkirokotteita on kahta eri tyyppiä; kauan käytössä ollut pneumokokkipolysakkaridirokote (PPV) sekä uudempi pneumokokkikonjugaattirokote (PCV). Alle 2-vuotiaiden lasten rokotuksiin käytetään PCV-rokotetta, joka suojaa myös pieniä lapsia. Pneumokokkirokotukset voidaan aloittaa 2 kuukauden iässä. Rokotusohjelmaan kuuluvien PCV-rokoteannosten määrä riippuu rokotusten aloitusiästä. Kun lapsi on täyttänyt 2 vuotta, hänelle annetaan lisäksi PPV-rokote, joka suojaa häntä suuremmalta määrältä erilaisia bakteerityyppejä kuin PCV-rokote.

Molemmat valmisteet ovat turvallisia ja hyvin siedettyjä. Pistoskohdan paikallisreaktiot ovat melko tavallisia, niitä esiintyy noin neljäsosalla rokotetuista. Yksityiskohtaiset tiedot rokotteista ja niiden iänmu-kaisista annosteluajakatauluista, suojatehosta ja haittavaikutuksista löytyvät Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen verkkosivuilta: www.thl.fi > Tietoa aiheittain > Rokottaminen > Rokottajan käsikirja. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen suosittelema annostus poikkeaa valmistajan suosituksesta.

4 Rokotusten toteuttaminen

Riskiryhmiin kuuluvia lapsia voidaan rokottaa neuvolassa, erikoissairaanhoidon poliklinikoilla tai laitoksessa, jossa lapsi on hoidettavana. Lääkekeskukset ja sairaala-apteekit voivat tarpeen mukaan tilata pneumokokkirokotteita kansallisen rokotusohjelman osana maksutta Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksesta.

Tarkempaa tietoa rokotteiden tilaamisesta www.thl.fi > Tietoa aiheittain > Rokottaminen > Rokotteiden tilaaminen

Lisätietoja haittojen ilmoittamiskäytännöistä www.thl.fi > Tietoa aiheittain > Rokottaminen > Rokoteturvallisuus

Helsingissä 12.2.2009

Pekka Puska

Terhi Kilpi

Pääjohtaja

Osastonjohtaja

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveysministeriö

Lääninhallitukset

Terveyskeskusten tartuntatautiyhdyshenkilöt

Sairaanhoitopiirien tartuntataudeista vastaavat lääkärit

Lääkelaitos

Työterveyslaitos

Suomen Lääkäriliitto

Suomen Yleislääkärit

Suomen Yleislääketieteen Yhdistys

Suomen Terveystieteiden Yhdistys

Tehy

Sairaanhoitajaliitto

Terveystieteiden oppilaitokset